

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS

2018 m. kovo 10 d. Nr. (1.26)-4T-10
Vilnius

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsniu, Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos teismuose nustatymo metodika, patvirtinta Teisėjų tarybos 2012 m. spalio 12 d. nutarimu Nr. 13P-158 (2015 m. balandžio 24 d. nutarimo Nr. 13P-54, 2016 m. gruodžio 9 d. nutarimo Nr. 13P-133 redakcija, toliau – Metodika) atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Aukščiausiajame Teisme (toliau ir – Teismas) nustatymas (vertinimas).

2. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko Teismo pirmininko 2013 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-45 sudaryta Teismo antikorupcinė komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Teismo kanclerio Česlovo Atkočaičio (Komisijos pirmininko), Teismo pirmininko patarėjos Astos Dalios Mikelėnienės (Komisijos narė), Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko patarėjo Mindaugo Girdausko (Komisijos narys). Atsižvelgiant į tai, kad paskutinis tokio pobūdžio vertinimas pateiktas Teismo pirmininko 2016 m. gruodžio 30 d. išvadoje Nr. (1.26)-4T-39, analizuotas 2017 m. sausio 2 d. – 2018 m. kovo 1 d. laikotarpis.

3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, vadovaujantis Teismo pirmininko 2017 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-44, atliktas Teismo veiklos sričių sąrašo, patvirtinto Teismo pirmininko 2017 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1T-43, 11 ir 12 punktuose nurodytose srityse: 1) priemonių, užtikrinančių bylų pasirengimo nagrinėti Teisme kokybę, vykdymas; 2) priemonių, užtikrinančių proceso operatyvumą, vykdymas; 3) Teismo veiklos skaidrumo ir atvirumo visuomenei priemonių vykdymas. Komisija nurodytas sritis vertino atsižvelgdama į Administravimo teismuose nuostatuose, patvirtintuose Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) (toliau – Nuostatai), išskirtus šių teismo administravimo sričių aspektus (Nuostatų 14 ir 15 punktai, Nuostatų priedo – Gairių teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančioms subjektams (toliau – Gairės) – I skyriaus 2 punktas ir II skyriaus 2 punktas). Komisija vertino nurodytas sritis pagal šiuos aspektus, kiek jie susiję su Teismo tarnautojų veikla. Atsižvelgiant į vertinamų sričių plačią apimtį, vertinti Nuostatuose išskirti konkretūs šių sričių aspektai.

4. Vertinimas atliktas pagal Įstatymo 6 straipsnyje, Metodikos 9, 10 ir 12 punktuose nurodytus kriterijus. Teismo veiklos sritys vertintos pagal šiose srityse taikomus teisės aktus, Teisme gautų asmenų skundų tyrimo medžiagą, auditų išvadas ir kitus dokumentus.

5. Komisija, atlikusi vertinimą, nustatė didelę korupcijos pasireiškimo tikimybę bylų parengimo nagrinėti Teisme kokybę užtikrinančių priemonių vykdymo srityje tiek, kiek ši sritis susijusi su įslaptintos informacijos naudojimu rengiant bylas. Pagal Įstatymą tokios informacijos naudojimas savaime sudaro pagrindą priskirti minėtą Teismo veiklos sritį prie

sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Be to, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui atlikus patikrinimą, nustatyta, kad įslaptintos informacijos apsaugos įgyvendinimas bei atskirose įslaptintos informacijos apsaugos srityse taikomos apsaugos priemonės ir procedūros Teisme iš dalies neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo reikalavimų (Įslaptintos informacijos apsaugos būklės Teisme 2017 m. spalio 5 d. patikrinimo išvada Nr. 18-8084). Dalis nustatytų trūkumų dar šalinami. Visa tai sudaro pagrindą priskirti Teismo veiklą prie tokių, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė (Įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 6 punktas, Metodikos 12.5 punktas).

6. Komisija taip pat nustatė didelę korupcijos pasireiškimo tikimybę Teismo veiklos skaidrumo ir atvirumo visuomenei priemonių vykdymo srityje tiek, kiek Informacijos apie Teismo veiklą teikimo visuomenei ir visuomenės informavimo priemonėms taisyklės, patvirtintos Teismo pirmininko 2010 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-37 (pakeistos 2011 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-27, toliau ir – Teismo taisyklės) nėra suderintos su kitų institucijų priimtais teisės aktais. Šios taisyklės paskutinį kartą atnaujintos prieš septynis metus. Per tą laiką pasikeitė teisinis reguliavimas – proceso įstatymai, Teisėjų tarybos priimtos ir keistos naujos Informacijos apie teismų veiklą ir bylas teikimo viešosios informacijos rengėjams taisyklės (patvirtintos 2014 m. kovo 28 d. nutarimu Nr. 13P-51-(7.1.2), 2016 m. liepos 1 d. nutarimo Nr. 13P-83-(7.1.2) redakcija su vėlesniu pakeitimu), Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1R-308 (su vėlesniu pakeitimu) patvirtintos Susipažinimo su teismuose išnagrinėtų bylų medžiaga taisyklės. Visa tai iš dalies sudarė prielaidas prieštaringam teisiniam reguliavimui. Antai Teismo taisyklių 41 punkte nustatyta, kad asmenys, nesantys proceso dalyviai arba jų atstovai, informaciją apie išnagrinėtas bylas gali gauti vadovaujantis ir Teismų tarybos 2005 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 13P-379 patvirtinta Susipažinimo su išnagrinėtų bylų medžiaga tvarka. Tačiau šis Teisėjų tarybos nutarimas yra pripažintas negaliojančiu, su bylomis turi būti susipažįstama pirmiau nurodyta Teisingumo ministro nustatyta tvarka. Teismo taisyklių 31 punkte nurodyta galimybė teismo procesinio sprendimo viešai skelbtinoje versijoje ne ilgiau kaip 5 darbo dienas nurodyti tam tikrus visuomenei jau žinomus proceso dalyvių asmens duomenis. Tačiau nei pirmiau nurodytose Teisėjų tarybos patvirtintose Informacijos apie teismų veiklą ir bylas teikimo viešosios informacijos rengėjams taisyklėse, nei Teismų procesinių sprendimų bei teisėjų drausmės bylose priimtų sprendimų viešo skelbimo tvarkoje, patvirtintoje Teisėjų tarybos, 2015 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 13P-146, tokių išimčių nenumatyta.

7. Remiantis tuo, kas pirmiau išdėstyta ir vadovaujantis Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos teismuose nustatymo metodikos, patvirtintos Teisėjų tarybos 2012 m. spalio 12 d. nutarimu Nr. 13P-158 (2015 m. balandžio 24 d. nutarimo Nr. 13P-54, 2016 m. gruodžio 9 d. nutarimo Nr. 13P-133 redakcija), 16.2 punktu, būtina imtis šių priemonių nustatytiems korupcijos didelės rizikos veiksniams valdyti ir šalinti:

7.1. Užtikrinti, kad per įmanomai trumpiausią laiką būtų baigti šalinti Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento įslaptintos informacijos apsaugos būklės Lietuvos Aukščiausiajame Teisme 2017 m. spalio 5 d. patikrinimo išvadoje Nr. 18-8084 nurodyti trūkumai.

7.2. Parengti ir patvirtinti Informacijos apie Lietuvos Aukščiausiojo Teismo veiklą teikimo visuomenei ir visuomenės informavimo priemonėms taisyklių, patvirtintų Teismo pirmininko 2010 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-37 (pakeisto 2011 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-27), pakeitimus, kuriais šios taisyklės būtų suderintos su kitais teisės aktais.

Teismo pirmininkas

Rimvydas Norkus